

www.nfunorge.org
Youngstorget 2B, 0181 Oslo
Postboks 8954, Youngstorget,
0028 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
E-post: post@nfunorge.org
www-facebook.com/NFUorge

Arbeids- og sosialdepartementet

03.05.2019

Høringsuttalelse om endring i forskrift om arbeidstid for avlastere

Det vises til høringsnotat fra Arbeids- og sosialdepartementet vedrørende ovennevnte høring.

Norsk forbund for utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettsorganisasjon, som arbeider for full deltakelse og likeverd, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessen til mennesker med utviklingshemming og deres familier, overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har ca. 8500 medlemmer.

Vi mener at forskriftsendringen om å tillate avlastning inntil en uke vil få positive virkninger for de som benytter seg av tilbudet. Vilkårene for å tillate avlastning i inntil en uke fremstår som egnet for å ivareta arbeidstakeren i tilstrekkelig grad, og det vil føre til gode avlastningsforhold for personen som er på avlastning. Det vil også legge til rette for at omsorgspersonene kan være trygge på at avlastningen skjer på en god og forsvarlig måte.

I høringsnotatet er det mye fokus på avlastning for barn. Det presiseres i høringsnotatets punkt 1.1 at avlastning ikke bare gjelder for barn, men også ektefeller og voksne barn. NFU vil understreke viktigheten av at regelendringen må gjelde for alle som benytter seg av avlastning – ikke bare barn. Mennesker med utviklingshemming som benytter seg av avlastning er i alle aldre, og det er viktig at de nye reglene i forskriften vil utøves på en slik måte at også voksne med utviklingshemming kan ha privat avlastningsopphold over en uke, på lik linje som barn.

Det foreslås at hovedvilkår for lengre avlastningsperioder er at avlastningen ikke er svært belastende. Det presiseres at vurderingen av belastningen for avlasteren ikke er den samme vurderingen som gjøres når kommunen skal vurdere om vilkårene for avlastning er oppfylt ved at omsorgspersonene har «særlig tyngende omsorgsarbeid». Vi støtter departementets presisering om at disse vurderingene er ulike. Terskelen for «særlig tyngende omsorgsarbeid» må være lavere enn terskelen for at avlastningen er svært belastende for avlasteren. Om disse vurderingene skulle være like, ville ingen som oppfyller vilkåret for avlastning få mulighet til å benytte privat avlastning over lengre tidsperioder. I alle tilfeller vil et avlastningsopphold på

inntil én uke være mindre belastende for avlasteren enn den omsorgsbyrden omsorgspersonene har hver dag ellers.

NFU legger merke til at departementet vurderer at belastningen for avlasteren ofte ikke vil være større enn om det ville være snakk om avlasterens eget barn. Samtidig påpeker departementet at dersom avlasteren har et ordinært arbeidsforhold til samme arbeidsgiver som vedkommende tar avlastningsoppdrag for, så må ferie sikres på et annet tidspunkt. Dette vil kunne være utfordrende å løse dersom for eksempel lærere på en skole eller andre ansatte i kommunen ønsker å bruke sine ferier til å være avlastere. Da må ferie avvikles på et annet tidspunkt, noe som kan være utfordrende – særlig kanskje for de som er ansatt på skole. Derimot vil ikke samme problemet oppstå dersom vedkommende er avlaster for eller tar jobb i nabokommunen. Dette vil dermed bare beskytte noen arbeidstakere. Dessuten kan det hindre rekruttering av avlastere, særlig i små kommuner hvor en stor del av innbyggerne jobber for kommunen.

I forlengelse av dette vil vi bemerke at avlastere gjør jobben fordi de gjerne vil hjelpe familien som skal avlastes. Ofte er avlasterne i familie med omsorgspersonene, eller har nær tilknytning på annen måte, og vil ofte ikke ha behov for den ekstra ferien som forskriftsendringen legger opp til.

Departementet skriver at det vil være slik at «ikke alle som i dag kan benytte seg av avlastning over en kortere periode etter forskriften også kan benytte seg av lengre perioder.» Vi er enig i at den foreslåtte forskriftsendringen medfører at barn og voksne med mer krevende hjelpebehov ikke kan benytte seg av privat avlastning i lengre perioder. Vi mener imidlertid at det finnes løsninger som gjør at også de som har større hjelpebehov kan få privat avlastning over lengre perioder. Det kan for eksempel være hvis to personer er avlastere sammen, slik som et ektepar eller et samboerpar. Hvis de to deler på omsorgsansvaret i avlastningsperioden vil avlasterne få dekket sitt behov for daglig hvile, selv om den som er på avlastning har et noe større hjelpebehov. Vi ber om at departementet vurderer å ta inn en slik løsning i forskriften.

Med vennlig hilsen

(sign.)
Hedvig Ekberg
Generalsekretær

(sign.)
Ingvild Østerby
Juridisk rådgiver